

Forslag til tiltak for å styrke beredskapen i betalingssystemet

Sammendrag av rapporter fra en arbeidsgruppe

Utarbeidet av arbeidsgruppe etter mandat fra Finansdepartementet

7. mars 2025

1 Bakgrunn

At betalingssystemet fungerer, er en forutsetning for at vi skal kunne betale for varer og tjenester. Økonomisk aktivitet stopper opp om vi ikke får betalt. For den enkelte er det å kunne betale for varer og tjenester en forutsetning for å kunne delta i samfunnet på en fullverdig måte. At betalinger i hovedsak gjøres digitalt, bidrar til at betalingssystemet er effektivt, men gjør samtidig betalingssystemet sårbart for svikt i den digitale infrastrukturen.

Sikkerhet og god beredskap er en forutsetning for et effektivt betalingssystem. Driften av det norske betalingssystemet er stabil, med få hendelser. Viktige systemer har etablert omfattende kontinuitets- og beredskapsløsninger. Samtidig er risikobildet i endring, og det stiller større krav til beredskapsarbeidet. Betalingssystemet må fungere også under kriser, og beredskapen må tilpasses trusselbildet.

De senere årene har det geopolitiske trusselbildet blitt skjerpet, og det preger også risikobildet for bank- og betalingssystemet. Det er behov for å undersøke hvor godt beredskapen i betalingssystemet er tilpasset også svært alvorlige krisescenarier. Flere land, som for eksempel Finland, USA, Storbritannia, Sverige og Danmark, har allerede gjennomført tiltak for å gi økt trygghet for at betalingssystemet vil fungere i alvorlige situasjoner.

Finansdepartementet ga i november 2023 mandat til en arbeidsgruppe som skal vurdere behovet for å styrke beredskapen i det digitale betalingssystemet og foreslå tiltak.

Arbeidsgruppen skulle:

- Kartlegge betalingssystemet og identifisering av scenarioer som kan påvirke muligheten til å betale og til å ha tilgang til kontoinformasjon,
- Analysere og identifisere mulige tiltak, og utarbeide en konkret plan og eventuelt utdypet konsekvensanalyse.

Arbeidsgruppen har bestått av medlemmer fra Norges Bank, Finansdepartementet, Finanstilsynet, Bits AS og BankID BankAxept AS. Arbeidsgruppen har hatt en styringsgruppe med deltakelse fra Norges Bank, Finansdepartementet, Finanstilsynet og Bits AS. Norges Bank har ledet arbeidsgruppen og styringsgruppen. Arbeidsgruppen ferdigstilte sitt arbeid i februar 2025.

2 Kartlegging og scenarioanalyse

Myndighetene i Norge vurderer at betalingssystemet i Norge er sikkert og effektivt. Driften er stabil, og betalinger kan gjennomføres raskt og til lave samfunnsøkonomiske kostnader. Den norske banknæringen har hatt en lang tradisjon for å samarbeide om utvikling og forvaltning av felles betalingsløsninger. Gjennom regulering og god dialog med næringen har også myndighetene hatt en viktig rolle i denne utviklingen. I sum har dette resultert i et betalingssystem de fleste har tillit til og opplever at de kan betale på måter som er tilpasset deres behov.

Sikkerheten og beredskapen i de enkelte virksomhetene er førstelinjeforsvaret i betalingssystemet. Den enkelte virksomhet har ansvaret for å gjennomføre nødvendige tiltak ut fra sine sårbarheter og risikoer. Flere virksomheter har allerede styrket beredskapen, mens andre er i gang med å vurdere ulike løsninger som vil styrke beredskapen for tjenester de er ansvarlige for å levere.

Selv om Norge så langt har vært skånet for alvorlige hendelser, må vi være forberedt på at de kan inntreffe i fremtiden. Arbeidsgruppen har identifisert og vurdert 14 scenarioer som kan få konsekvenser for norsk betalingsformidling. I dag bygges kritiske systemer for å kunne opprettholde tilgjengelighet nesten uansett hvilke enkeltkomponenter som feiler. Kritiske systemer har etablerte beredskapsløsninger og planer, og er underlagt jevnlig testing. Scenarioene som analyseres er derfor verstefallsscenarioer, hvor både ordinære og beredskapssystemer er satt helt ut av spill.

Sannsynligheten for at slike scenarier skal utspille seg, er lav. Den bør likevel ikke neglisjeres da konsekvensene kan bli svært alvorlige.

For å identifisere relevante scenarioer tok arbeidsgruppen utgangspunkt i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) *Analyser av krisescenarioer*, nasjonale trusselvurderinger og arbeidsgruppens kartlegging og kjennskap til betalingssystemet. Scenarioene som er identifisert inkluderer bortfall av kritisk infrastruktur betalingssystemet er avhengig av, som strøm og kommunikasjon, samt at kritiske komponenter i betalingssystemet er utilgjengelige.

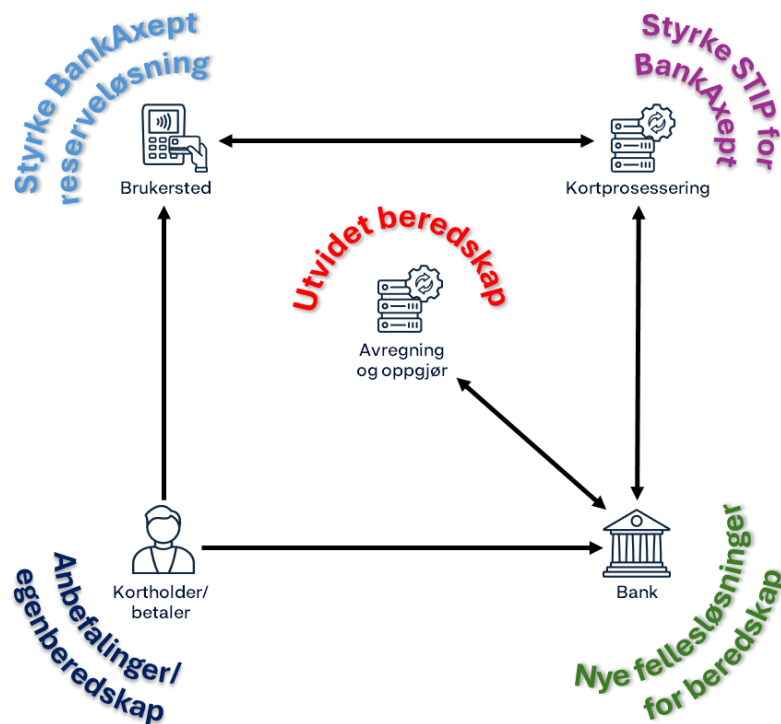
3 Forslag til tiltak for å styrke beredskapen

Arbeidsgruppen har vurdert tiltak for å redusere konsekvensen av de identifiserte scenarioene. Av 51 tiltak som ble vurdert, anbefaler arbeidsgruppen å gjennomføre 18.

Arbeidsgruppen anbefaler at styrkingen av beredskapen i norsk betalingsinfrastruktur i hovedsak baseres på eksisterende løsninger. Det ble også vurdert andre alternativer, som innføring av helt nye betalingsløsninger eller gjeninnføring av manuelle betalingsløsninger. Slike alternativer ville innebære etablering av betalingsløsninger med få eller ingen bindinger til den eksisterende betalingsinfrastrukturen. Fellestrekk ved slike tiltak, er høye kostnader og usikkerhet knyttet til om løsningene vil fungere i en beredskapssituasjon siden de ikke er i daglig bruk.

I likhet med Betalingsutvalget i NOU 2024: 21 har arbeidsgruppen lagt vekt på tiltak for å forsterke BankAxept-reserveløsning fremfor å etablere reserveløsninger også for internasjonale kortordninger. Videreutvikling av et eksisterende nasjonalt kortsystem med stor utbredelse og gode reserveløsninger er en effektiv måte å understøtte at elektroniske betalinger kan gjennomføres av flest mulig i en krisesituasjon, og samtidig gi myndighetene grunnlag for å kunne utøve nødvendig styring og kontroll slik at nasjonale beredskapsbehov kan ivaretas.

Figur 1 er en forenklet illustrasjon av infrastrukturen i betalingssystemet og viser hva arbeidsgruppen anbefaler, og hvilke hoveddeler av betalingssystemet de ulike tiltakene er rettet mot.

Figur 1: Hvor de foreslåtte tiltakene treffer i betalingssystemet

Mange av arbeidsgruppens tiltak innebærer styrking av eksisterende reserveløsninger eller etablering av nye. Det vil gjøre betalingssystemet mer motstandsdyktig, også mot de mer sjeldne og ekstreme scenarioene. Denne tilnærmingen er i samsvar med anbefalingene Nasjonal Sikkerhetsmyndighet (NSM) gir i sin siste trusselvurdering («Risiko 2025»):

Den sikkerhetspolitiske situasjonen gjør at norske virksomheter står overfor alvorlige sikkerhetsutfordringer. For å beskytte seg selv – og felles nasjonale sikkerhetsinteresser – må både offentlige og private virksomheter iverksette nye og skjerpede tiltak.

Tiltakene må ta høyde for scenarioer som for få år siden virket utenkelige. Ødeleggelse av kritisk infrastruktur er ett slikt scenario. Sikring mot sabotasje krever at virksomheter legger mer vekt på reserveløsninger og etablerer god reparasjonsberedskap.

Arbeidsgruppen mener fire av tiltakene står frem som spesielt viktige for å gjøre det digitale betalingssystemet mer robust mot svært alvorlige scenarier:

- Daglig rapportering av kundedata fra bankene til et uavhengig datalager,
- Etablering av uavhengig beredskap for bankenes kritiske tjenester,
- Forbedring av STIP-tjenestene for BankAxept,
- Utvidelse av BankAxept utvidet reserveløsning fra 1 til 4 uker.

Under følger en kort beskrivelse av de 18 tiltakene arbeidsgruppen anbefaler.

Styrke BankAxept reserveløsning

Utvidelse av BankAxept utvidet reserveløsning fra 1 til 4 uker.

Dersom terminalene på brukerstedet er uten kommunikasjon, får ikke brukerstedet kommunisert med den bakenforliggende betalingsinfrastrukturen. For eksempel får ikke utstederbank gjort dekningskontroll av kjøpet og får heller ikke reservert beløpet på kortholders konto. Brukersteder som har betalingsterminaler som støtter BankAxept-reserveløsning, kan inngå en avtale om å benytte reserveløsningen. Reserveløsningen gir brukerstedet oppgjørsgaranti i seks timer i situasjoner der kortterminalene er uten kommunikasjon med den bakenforliggende infrastrukturen. I 2021 ble en utvidet versjon av BankAxept-reserveløsning etablert for brukersteder som selger nødvendighetsvarer. Denne løsningen vil fungere i opptil syv døgn når betalingsterminalen er frakoblet. Løsningen er basert på selvregulering mellom banker og er frivillig for brukerstedene. I dag har matvarekjeder, apotekkjeder og drivstoffstasjonskjeder avtale om utvidet reserveløsning.

Arbeidsgruppen tar utgangspunkt i mer alvorlige scenarier enn de som ble lagt til grunn da BankAxept utvidet reserveløsning ble innført. I tillegg har risikobildet blitt skjerpet siden løsningen ble innført. Erfaringen så langt er at muligheten til å ta imot kortbetalinger når terminalen har vært frakoblet kommunikasjon i opptil én uke, har vært tilstrekkelig. Men fremover bør en slik løsning tilpasses mulige hendelser hvor rettingen av feil og reetablering av nødvendig infrastruktur tar mer enn én uke. Det er bakgrunnen for at arbeidsgruppen foreslår en utvidelse av BankAxept utvidet reserveløsning.

En utvidelse av reserveløsningen kan medføre risiko for bankene. Det antas at ulike tiltak kan redusere risikoene, eksempelvis innføring av beløpsgrenser i kortene når reserveløsningen er i bruk, men det må avklares hvem som skal bære den finansielle risikoen ved å la reserveløsningene virke lengre enn i dag.

Betalingsutvalget mener i NOU 2024:21 *Trygge og enkle betalinger for alle* at ved langvarig svikt kan myndighetene få en rolle knyttet til å bære deler av risikoen.

Arbeidsgruppen har vurdert behovet for regelverksendringer og foreslår tilsvarende som Betalingsutvalget, at det bør vurderes å utarbeide et eget regelverk for alvorlige beredskapssituasjoner, som også omfatter reserveløsninger for kortbetalinger. I likhet med Betalingsutvalget mener arbeidsgruppen at et slikt regelverk bør klargjøre ansvars- og risikoforhold, herunder eventuelle myndighetsordninger og -garantier.

Innføre reserveløsning for BankAxept mobil-betaling

Reserveløsning fungerer i dag bare for fysiske kort. Mobiltelefonen brukes av stadig flere til å betale på fysiske brukersteder. Dersom kjøpere i mindre grad har med seg et fysisk kort, kan effekten av dagens reserveløsning bli redusert. Det tilsier at reserveløsningen også bør tilpasses digitale BankAxept-kort.

Brukerstedsoppgjør for kortbetalinger når terminalen er frakoblet nettverk

Når betalingsterminalene er frakoblet får brukerstedet oppgjør først etter at kommunikasjonen fra terminalene er reetablert og transaksjonene sendes til den bakenforliggende betalingsinfrastrukturen (som BankAxept mottakssystem). Ved å åpne for at brukersteder kan sende fra seg transaksjoner også

i perioder hvor terminalen er frakoblet ordinært nettverk, vil brukersteder få oppgjør for varer og tjenester, og bankene får oppdatert kundenes konti.

Det er flere alternative kommunikasjonsmåter brukerstedene kan benytte for å sende transaksjoner fra terminalen til BankAxept mottakssystem, avhengig av hva som er problemet. Det må også avklares en rekke funksjonelle forhold ved utforming av denne løsningen for å redusere misbruk.

Tillate BankAxept-reserveløsning i ubetjente betalingsterminaler for drivstoff

BankAxept reserveløsning er i dag kun tillatt i betjente betalingsterminaler. Bakgrunnen er at reserveløsningen krever at betalingen godkjennes med PIN eller signatur og kontroll av legitimasjon. Med innføring av offline PIN på alle BankAxept-kort fra 2026 vil signaturkravet og legitimasjonskontroll bortfalle. Siden drivstoff er definert som en nødvendighetsvare og at det allerede er åpnet for at nasjonale kjeder som selger drivstoff kan tilby BankAxept utvidet reserveløsning, ligger det til rette for å kunne tilby BankAxept reserveløsning også i ubetjente betalingsterminaler som selger drivstoff.

I lite befolkede områder, der drivstoffstasjoner har en begrenset åpningstid eller ikke er bemannet i det hele tatt, vil en slik endring ha spesielt stor effekt. En slik endring vil også gi flere drivstoffkjeder insentiver til å ta i bruk den utvidede reserveløsningen.

Arbeidsgruppen mener at næringen bør legge til rette for bruk av reserveløsningen for ubetjente drivstoffstasjoner, når alle BankAxept-kort støtter offline PIN fra 2026.

Forbedring av STIP¹-tjenestene for BankAxept

Hvis en bank av ulike årsaker er teknisk sett utilgjengelig i kortinfrastrukturen, kan betalinger autoriseres med funksjonen stand-in-processing (STIP).

Muligheter for å sette spesifikke beløpsgrenser for nødvendighetsvarer kan bidra til at bankene aksepterer at STIP blir brukt over en lengre periode, når det er nødvendig. Kortholder får da kjøpt nødvendighetsvarer, men ikke varer som er lett omsettelige og som øker risikoen for misbruk.

Egenberedskapsråd/anbefalinger til husholdninger og brukersteder

Myndighetsanbefaling til brukersteder om å ha alternative betalingsløsninger

Betalingsløsningene på et brukersted kan rammes ved at et kassasystem eller en betalingsterminal blir utilgjengelig. Hvis kassasystemene på brukerstedene er utilgjengelig, for eksempel etter et cyberangrep og hvis det ikke er etablert alternative løsninger, kan ikke brukerstedet registrere varer og dermed gjennomføre betalinger. De fleste brukersteder har en integrasjon mellom kassasystemet og betalingsterminalene og må holde stengt til kassasystemene med tilhørende betalingsløsninger igjen er tilgjengelige.

De enkelte brukerstedene kan ha egeninteresse i å ha beredskap for situasjoner med feil i terminaler eller i kassasystemer, og det finnes flere løsninger tilgjengelig. Arbeidsgruppen tror det kan ha god beredskapsmessig effekt at myndighetene gir veiledning om egenberedskap til brukersteder.

¹ Stand-in-processing

Slike anbefalinger bør diskuteres med store butikkjeder og næringsorganisasjoner før de gis.

Myndighetsanbefaling til brukersteder om å ha alternativ kommunikasjon til sin betalingsløsning

BankAxept-reserveløsning lar brukerstedene ta imot betalinger ved kommunikasjonsbrudd i en begrenset periode. Brukerstedene bør i tillegg til dette ha planer for hvordan de selv kan opprettholde kommunikasjon med betalingsløsningene når de primære kommunikasjonsløsningene ikke er tilgjengelige. Brukerstedene har en egeninteresse i at de kan kommunisere med betalingsinfrastrukturen, men kan ha begrenset informasjon om hvordan de kan gjøre det.

Arbeidsgruppen tror det kan ha god beredskapsmessig effekt at myndighetene gir veiledning om egenberedskap til brukersteder. Slike anbefalinger bør diskuteres med store butikkjeder og næringsorganisasjoner før de gis.

Norges Bank oppdaterer egenberedskapsråd om betalinger med en anbefaling om å ha tilgjengelig et fysisk debet betalingskort

Dagens BankAxept reserveløsning krever fysisk kort og vil ikke fungere med kortet lagt inn på en mobiltelefon eller i en app. Selv om BankAxept reserveløsning skulle støtte digitale kort, jf. tiltaket «Innføre reserveløsning for BankAxept mobil-betaling», kan det likevel oppstå problemer, for eksempel med mobiltelefonen, som gjør digitale kort utilgjengelig for kortholderen. Når bruken av digitale kort øker, er det derfor viktig å minne befolkningen på verdien av å ha tilgjengelig et fysisk kort.

Arbeidsgruppen mener Norges Bank bør oppdatere sine egenberedskapsråd med en slik anbefaling. En eventuell oppdatering av egenberedskapsrådene bør koordineres med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Utvidet beredskap for avregning og oppgjør

Etablere uavhengig beredskap for NBO²

Endelig oppgjør av betalinger skjer mellom bankene i Norges Banks oppgjørssystem (NBO). Uten oppgjør stopper i betalingsformidlingen. NBO har kontinuitetsløsninger basert på uavhengig programvare og infrastruktur, men i enkelte scenarioer kan både de ordinære løsningene og kontinuitetsløsningene bli utilgjengelige.

En forenklet og uavhengig løsning for NBO, det vil si en løsning uten bindinger til ordinære løsninger eller kontinuitetsløsninger, kan gjøre det mulig med oppgjør av kritiske betalinger i enkelte alvorlige scenarioer.

Arbeidet med en nasjonal beredskapsløsning for NBO er allerede igangsatt av Norges Bank.

² Norges Banks oppgjørssystem

Etablere uavhengig beredskap for NICS netto³

Størstedelen av kundebetalingene avregnes i NICS netto før de gjøres opp i Norges Bank. Avregning og oppgjør er de to mest kritiske funksjonene i betalingsinfrastrukturen. Bortfall av NICS har i stor grad samme konsekvens som bortfall av NBO, betalingsformidlingen stopper opp.

En eventuell etablering av et ytterligere driftssted for NICS, som er logisk og fysisk atskilt og muligens også leverandøruavhengig fra dagens driftsoppsett, vil være en styrking av beredskapen. En slik løsning kan være en forenklet versjon av dagens avregning, med for eksempel færre avregninger og mindre funksjonalitet.

Alternativ løsning for å sende Swift-transaksjoner fra bank til NBO

Både kundebetalinger og bankenes egne betalinger inngår i avregningen i NICS netto. Enkeltbetalinger over et visst beløp (typisk bankenes valutahandler, interbanklån m.m.) blir tatt ut av avregningen og gjort opp enkeltvis i Norges Bank. Det er i dag etablert funksjonalitet der Bits kan sende alle betalinger til avregningen.

Banknæringen har besluttet å legge ned mottaket av enkeltransaksjoner i NICS (Swift-mottaket), og bankene vil heretter sende enkeltbetalinger som nevnt over via Swift direkte til Norges Bank.

En uavhengig løsning for oppgjør i Norges Bank vil trolig håndtere et fåtall transaksjoner. Det bør vurderes om bankene i ekstraordinære situasjoner bør kunne sende større enkeltbetalinger til NICS netto som alternativ til å sende dem til NBO, for sikre at flest mulig betalinger likevel kan gjøres opp i visse kritiske situasjoner.

Nye felleløsninger for beredskap for banker

Daglig rapportering av kundedata fra bankene til et uavhengig datalager

En bank eller bankdatasentral kan rammes av en alvorlig operasjonell eller sikkerhetshendelse som resulterer i at banken mister tilgang til sine systemer og sine kundedata. I så fall vil betalingsformidlingen stoppe opp for den berørte banken. Bankene er i dag allerede underlagt strenge krav til beredskap og sikkerhet, og bankene har gode løsninger for dette. Likevel har land det er naturlig å sammenligne Norge med, innført ytterligere løsninger for å heve sikkerheten.

Banken er i en slik situasjon avhengig av å gjenoppbygge integriteten i og tilgjengeligheten til sine systemer. Dette kan potensielt ta lang tid og vil innebære en stor risiko for feil og tap av data. Bankens kunder kan i perioden med gjenoppbygning kun betale med kort for varer innenfor bankens STIP-grense. Ordinære overføringer vil ikke være mulig og kontoinformasjon kan være utilgjengelig.

Rammer en slik hendelse en datasentral som leverer tjenester til mange banker eller en stor bank, vil en betydelig del av norske kunder bli berørt. Systemer for uavhengig lagring av kundedata kan være et viktig tiltak for å heve beredskapen i gitte scenarioer. Med utgangspunkt i de lagrede dataene, kan bankene benytte uavhengige løsninger for å tilby kundene basis betalingsfunksjonalitet.

Arbeidsgruppen mener det er behov for å gå videre med vurderingen av en slik løsning i Norge.

Etablering av uavhengig beredskap for bankenes kritiske tjenester

³ Norwegian Interbank Clearing System

Om en banks systemer er utilgjengelige, kan banken med utgangspunkt i data fra et uavhengig datalager starte opp en forenklet driftsløsning overfor egne kunder. Det kan sikre at nødvendige bank- og betalingstjenester (kort, kontooverføring, motta betalinger, tilgang til konto m.m.) kan fungere. Flere land har etablert eller vurderer å etablere både datalager og gjenopprettingsløsninger.

Slike løsninger kan etableres av den enkelte bank, men mer effektivt er trolig at det etableres fellesløsninger for alle banker i Norge.

Andre tiltak

Kartlegge om brukersteder midlertidig kan endre foretrukne kortordning når den foretrukne kortordningen er utilgjengelig

I dag kan kortholder overstyre brukerstedets foretrukne kortordning ved å trykke på betalingsterminalens gule knapp, eller tilsvarende løsning. Dette må gjøres ved hvert kjøp og ordningen er ikke godt kjent verken blant kortholdere eller butikkmedarbeidere.

I en situasjon der brukerstedets foretrukne kortordning er utilgjengelig, vil det å trykke på gul knapp ved hvert enkelt kjøp være en tungvint prosess. Dette kan løses ved at brukerstedene midlertidig endrer foretrukne kortordning til den kortordningen som er tilgjengelig.

Det antas at noen terminaloperatører har slike løsninger på plass allerede, men det er ikke kjent for arbeidsgruppen hvor utbredt dette er. Dersom mange terminaloperatører ikke har slik funksjonalitet, bør næringen arbeide for at terminaloperatørene tilbyr denne funksjonalitet og at brukerstedene har nødvendig kunnskap til å operere den.

Alternative løsninger for identifikasjon

For betalingssystemet er BankID en sentral infrastruktur for innlogging til nettbank og autorisasjon av betalinger. Mange banker har alternativer til BankID, men så langt arbeidsgruppen har forstått, gjelder ikke det alle.

Arbeidsgruppen mener at bankene bør ha alternativer til BankID for innlogging til nett/mobilbank og for autentisering i forbindelse med betalinger.

Tilgang til digitale banktjenester ved større kriser og krig

Ved større kriser og krig kan befolkningen mangle elektronisk kommunikasjon og strøm. Et mulig tiltak er å legge til rette for at publikum kan komme til forberedte samlingssteder med tilgjengelighet til strøm og elektronisk kommunikasjon.

Arbeidsgruppen er kjent med at flere kommuner og fylker arbeider med å etablere trygghetspunkter/ samlingspunkter for befolkningen der de blant annet har tilgang til nødetatene. Det kan være behov for å gi innspill til aktørene som vurderer å etablere trygghetspunkter om hva som må etableres i trygghetspunktene for at befolkningens tilgang til banktjenester skal være dekket.

Uavhengig beredskapskommunikasjon for betalinger og kontoinformasjon

Elektronisk kommunikasjon mellom sentrale deler av infrastrukturer baseres i stor grad på faste leide linjer fra to forskjellige leverandører for å skape redundans. Flere aktører i betalingssystemet benytter

linjer levert av utenlandske aktører som ikke har egen fysisk infrastruktur i Norge, men som leier fiber eller kapasitet fra nasjonale leverandører.

For å unngå at samme hendelse påvirker både primær og sekundær kommunikasjonsvei, foreslår arbeidsgruppen at det bør vurderes å stilles krav til eiere av kritisk finansiell infrastruktur at det finnes alternative kommunikasjonsmåter som er helt uavhengige av de primære. Det første steget vil være å identifisere hvem som bør underlegges et slikt krav.

Styrking av det løpende arbeidet med helhetlig beredskap

Arbeidsgruppen anbefaler en styrking av det løpende arbeidet med helhetlig beredskap og risikostyring for betalingssystemet, som tar utgangspunkt i mer ekstreme hendelser. En mulighet er mer permanente arbeidsgrupper. Dette vil være i tråd med anbefaling gitt i *Totalberedskapsmeldingen – Forberedt på kriser og krig:*⁴

På nasjonalt nivå skal det etableres beredskapsråd innenfor kritiske samfunnsområder der slike råd ikke finnes i dag. Rådene skal ledes av ansvarlig departement, og ha deltakelse fra andre offentlige aktører, næringslivet og frivilligheten. Rådene skal blant annet bidra til at det årlig utarbeides sårbarhets- og tilstandsvurderinger innenfor de kritiske samfunnsområdene. Dette skal gi de ansvarlige departementene et best mulig grunnlag for å foreslå tiltak for å styrke beredskapen. Justis- og beredskapsdepartementet vil utarbeide en samlet vurdering på tvers av samfunnsområder som grunnlag for regjeringens prioriteringer.

Regelverksendringer

Arbeidsgruppen har vurdert at enkelte tiltak vil kreve regelverksendringer. Det gjelder spesielt tiltak om daglig rapportering av kundedata fra bankene til et felles datalager og tiltak om uavhengig beredskap for kort- og kontoadministrasjon. Det kan gjøres gjennom endringer i eksisterende regelverk, innføring av nytt regelverk eller en kombinasjon av de to.

Arbeidsgruppen er enig med Betalingsutvalget i at det bør vurderes å utarbeide et eget regelverk for betalingsområdet til bruk i alvorlige beredskapssituasjoner.

4 Veien videre

For hvert tiltak har arbeidsgruppen foreslått hvem de mener er nærmest til å følge opp tiltaket videre. Det er typisk den som forvalter relevant løsning, regelverk eller fagområde i dag. Gjennomføring av enkelttiltak vil bidra til å styrke beredskapen, men tiltakene henger sammen i en større helhet.

Arbeidsgruppen vil understreke viktigheten av at Finansdepartementet raskt følger opp anbefalingene og gjør dem kjent for berørte parter. I tillegg til å gjøre næringen kjent med tiltakene, bør departementet sikre god dialog mellom næringen og myndighetene fremover om og hvordan de blir fulgt opp. God dialog kan også bidra til å sikre at uklarheter eller avklaringsbehov som berører regelverk eller andre myndighetsspørsmål kan løstes opp og løses.

Beredskapen blir ikke styrket før tiltak er gjennomført.

⁴ Se St. meld. 9 (2024-2025) <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-9-20242025/id3082364/>